

Panoràmica de Bel

Buscarró des de Rossell

Cabres salvatges

Vistes des de la Pena de Bel

Mines de Ferro

Racó del Mas de Macià

PARC NATURAL DE LA TINENÇA DE BENIFASSÀ

El Parc Natural de la Tinença de Benifassà, situat a la comarca del Baix Maestrat, al nord de la província de Castelló i fronterer amb Catalunya, comprèn la totalitat del territori històric de l'antiga Tinença del monestir cistercenc de Santa Maria de Benifassà, territori que li va ser atorgat per Jaume I amb motiu de la fundació d'aquest monestir. Els pobles que formaven aquesta tinença eren: la Pobla, Ballestar, Boixar, Castell de Cabres, Bel, Fredes i Coratxà.

Rossell, que actualment forma part de Parc Natural, encara que no formava part de la tinença històrica, hi està inclòs ja que les seves característiques geològiques, morfològiques i ecològiques fan que forme una unitat amb les antigues possessions del monestir. A més, les relacions econòmiques i socials de Rossell amb els pobles de la Tinença sempre han estat molt properes i semblants. Aquest conjunt de característiques permeten a Rossell ser l'enllaç entre els pobles de la Tinença pròpiament dita i la plana litoral.

El Parc Natural de la Tinença de Benifassà constitueix un dels territoris més inalterats en els aspectes mediambientals que resten a la Comunitat Valenciana. Els seus entorns, amb una gran biodiversitat tant botànica com faunística, li donen un gran valor científic i els seus paisatges trencats i poc alterats per la mà de l'home constitueixen un plaer per a la contemplació.

ROSSELL

El municipi està format per tres nuclis de població: el més gran, Rossell, ocupa el centre del terme municipal; en la part oriental, al costat del riu Sénia, es troba el llogaret de les Cases del Riu; i a l'extrem nord-oest, Bel.

Els orígens poblacionals de Rossell es remunten a èpoques ibèriques. La seua Carta de Població fou concedida per Hug de Follalquer, mestre dels Hospitalers, l'any 1237. Primer va formar part de la Batllia de Cervera, que després fou traspasada, el 1317, a l'ordre de Montesa, senyora de Rossell fins al segle XIX.

El petit poble de **Bel**, d'origen islàmic, ofereix una imatge compacta enmig de la natura en estat pur. Va ser conquerit per Jaume I i va estar sota el domini del Monestir de Benifassà. El 1705, Felip V va fortificar el poble i el 1971 va ser annexionat a terme de Rossell.

El llogaret de **les Cases del Riu**, situat a la riba dreta del riu Sénia i molt a prop de la població que porta el mateix nom. Actualment, recull el contingent industrial més important del municipi. Compta amb una important infraestructura d'antics molins relacionats amb el tractament dels cereals, el paper i l'electricitat.

Voltants de Bel

Mas de n'Insa i Serra de l'Esquetxe

Àguiles, voltors, esparvers i astors destaquen entre les aus rapinyaires. El teixó, la rabosa i el porc senglar, són alguns dels mamífers que habiten el territori. Però sens dubte, l'espècie animal més emblemàtica és la cabra hispànica (*Capra pyrenaica hispànica*), a la que és fàcil de poder veure recórrer amb gran facilitat en la trencada orografia. Recentment, la Conselleria de Medi Ambient ha reintroduït al territori el trençalòs.

El terme municipal de Rossell, que avui en dia inclou l'antic terme de Bel, ocupa la part sud de parc natural. Els senders que recorren el seu terme van constituir durant molts anys la xarxa que possibilitava la comunicació dels pobles de la Tinença entre ells mateix i la resta de pobles de la plana i la costa. Aquests senders els van fer servir gent, mercaderies i bestiar. Avui en dia, són recorreguts per caminants que poden gaudir d'un territori que encara conserva bona part de la seva riquesa natural.

Vistes des de la Moleta del Terme

Molí Hospital

Oliveres mil·lenàries - Mas de Sabatero

Cova Fumada

Vultur

Edició 2019
D.L. CS 1151-2019
4 Colors, Coop. V
MAQUETA I IMPRIMEIX
Albert Rot
Manolo Andreu
Marc Prades
FOTOS
Ajuntament de Rossell
C/ Mestre Saiz, 29
12511 Rossell (Castelló)
Tel. 977 57 12 02
turisme@rossell.es
www.rossell.es

Ajuntament i punt d'informació turística 977 571 202
Guàrdia Civil 977 571 321
062
Consultori mèdic 977 709 020
977 709 022
Urgències (Traiguera) 964 336 425
Hospital Comarcal 964 477 000
Emergències 112

TELFONS D'INTERÈS

SENDERS DE ROSSELL

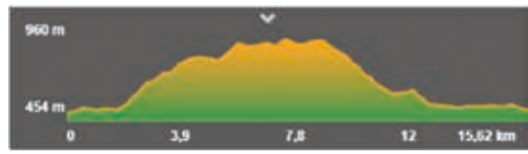
PORTA D'ENTRADA A LA TINENÇA DE BENIFASSÀ

VAL. / CAT.

Vista de Rossell

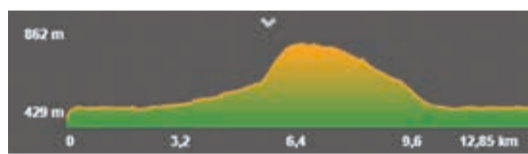
SENDERERS DE ROSSELL

SENDER 1 > RUTA DE LA MOLETA DEL TERME

Comença al costat de les escoles de Rossell, agafant el camí que puja a l'Ermida de Sant Marc, a pocs metres es desvia a l'esquerra per seguir el camí de Mas de la Mora, passant per la Font de l'Almenara. En arribar a Mas de la Mora, deixa el camí per seguir a la dreta per un sender que puja fins els Moletes. Si volem podem desviar-nos a la dreta per veure les Mines de Ferro i tornar. Des de les Moletes continuem pel mateix sender, seguint pel crestall de la serra amb vistes panoràmiques del Barranc de les Tones a la dreta i a l'esquerra del Barranc del Romiguer, a la nostra esquena la plana litoral i al front la Serra de l'Esquetxe. Arriba al Corral de l'Esquetxe o de les Tones, allà conflueix amb el sender 3. Un curt recorregut per un tros de pista i pujant fins a la Moleta del Terme, que ens ofereix una magnífica vista del barranc de la Pobla i dels Ports de la Sénia i Fredes, així com del Pantà d'Ulledecona. El sender gira cap a l'Oest i coronant la serra de l'Esquetxe transcorre pràcticament paral·lel a la pista que va des de Bel passant pel mas de n'Insa i mas de l'Esquetxe, arriba al corral de l'Esquetxe o de les Tones. Aquest tram ofereix magnífiques vistes, a la dreta la vall de la Pobla i els Ports de la Sénia, Fredes i el Boixar.

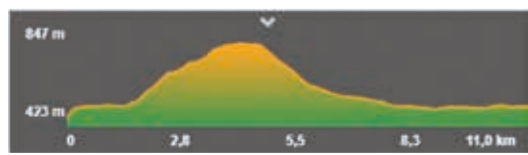
Abans d'arribar al mas de l'Esquetxe el sender gira cap al sud i baixa pel barranc de l'Esquetxe i conflueix amb el barranc de Requena, allà coincideix amb els senders 2, 4, 5 i 6. Seguint la llera del barranc, arriba al mas de la Mora, des d'allà resseguint el camí de l'anada torna a entrar a Rossell.

SENDER 2 > RUTA DE LES COVES

Recorregut comú amb els senders 1, 3, 4, 5 i 6 fins al mas de la Mora. Mas de la Mora, a la dreta els senders 1, 3, a l'esquerra els senders 2, 4, 5, 6 que segueixen la llera del barranc de Requena o de Bel. Més endavant, a l'esquerra, se separa el sender 6 i a la dreta el 2 juntament amb el 4 i 5 segueixen el barranc passant per la cova Llampera i la cova de l'Aigua.

A la confluència del barranc de Bel i el barranc de la Jonquera, se separa a la dreta el sender 5. El 2 juntament amb el 4 se separen a l'esquerra i deixant la llera del barranc pugem al mas de les Cardones. Mas de les Cardones, a la dreta se separa el 4, a l'esquerra continua el 2 que travessa la carretera Bel - Rossell, i empalmant amb els senders 5 i 6 baixa per l'antic camí de Bel a Rossell, fins trobar-se amb el barranc de Bel o Requena i seguint el curs del barranc arriba al mas de la Mora i d'aquí a Rossell.

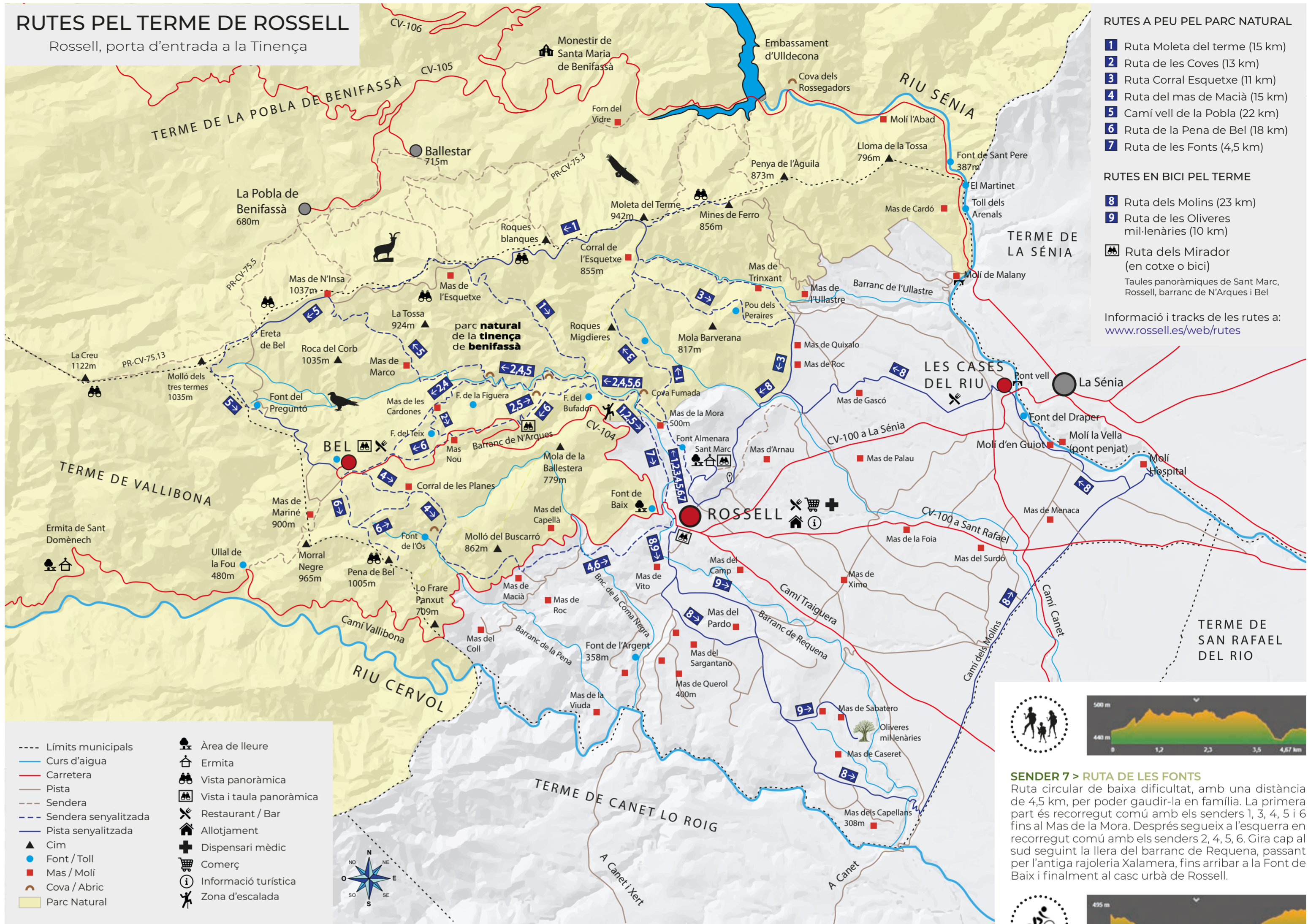
SENDER 3 > RUTA DEL CORRAL DE L'ESQUETXE

Recorregut comú amb els senders 1, 2, 3, 4, 5 i 6 fins al mas de la Mora. Mas de la Mora, a l'esquerra el 2, 4, 5 i 6, a la dreta el 3 i 1, tots dos amb recorregut conjunt fins al corral de l'Esquetxe o de les Tones, aquí el 3 se separa amb dues variants:

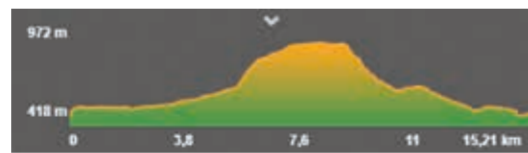
- pel crestall de lo Serral baixa al pla on s'ajunta amb la variant b).
  - baixa seguint el fons del barranc del Trinxant, passant pel mas del mateix nom. Més endavant es troba amb la variant a).
- Ja conjuntament recorren els camins de la plana, entre oliveres, pujant als Carrascalets i per la font d'en Ros i el cementeri, entra a Rossell.

RUTES PEL TERME DE ROSSELL

Rossell, porta d'entrada a la Tinença

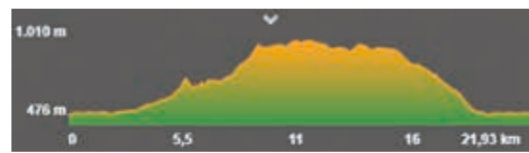

- Límits municipals
- Curs d'aigua
- Carretera
- Pista
- Sendera
- Sendera senyalitzada
- Pista senyalitzada
- ▲ Cim
- Font / Toll
- Mas / Molí
- Cova / Abric
- Parc Natural
- Àrea de lleure
- Ermita
- Vista panoràmica
- Vista i taula panoràmica
- Restaurant / Bar
- Allotjament
- Dispensari mèdic
- Comerç
- Informació turística
- Zona d'escalada

SENDER 4 > RUTA DEL MAS DE MACIÀ

Mateix recorregut del sender 2 fins al mas de les Cardones. Mas de les Cardones, a l'esquerra, sender 2 (Sud) i a la dreta, sender 4 (Oest). El sender va cap al poble de Bel fins trobar-se amb la carretera de Bel a Rossell, empalmant amb el recorregut 5 i 6, només arribar al cementeri de Bel girem a l'esquerra, passa per davant de cementeri i segueix fins al derruït corral de les Planes, durant el trajecte quedaran a la nostra vista les dues moles que formen la Pena de Bel. El sender baixa fins trobar la cova dels Coloms, i ens ajuntem amb el sender 6, que ve de la Pena, i tots dos itineraris seran comuns fins arribar a Rossell. Estem al Racó de Mas de Macià. El sender més elevat de la pista ens portarà en paral·lel per dalt de la carretera de Rossell a Vallibona, el mas de Macià ens queda baix a la dreta. Una mica més endavant, el sender creua la carretera, deixant a l'esquerra el mas de Macià, continua en direcció Est cap a Rossell i baixant pel Collet de la Dolça, travessa el riu de Requena i entra a Rossell.

SENDER 5 > RUTA DEL CAMÍ VELL DE LA POBLA

Recorregut comú amb l'1, 2, 3, 4 i 6 fins al Mas de la Mora. Mas de la Mora, a la dreta l'1 i 3, a l'esquerra conjuntament amb el 2, 4 i 6, segueix la llera del barranc de Bel o de Requena, passat el cingle de la Roca de l'Aliga, el 6 se separa a l'esquerra. El 5 juntament amb el 2 i 4 segueix pel fons de barranc fins a la confluència amb el barranc de la Jonquera on se separen a l'esquerra el 2 i 4. I el 5 continua a la dreta pel barranc de la Jonquera, que el deixa a l'alçada del maset del Jonquereta i es desvia a l'esquerra (Oest). Més endavant, pren la direcció nord per arribar al mas de Marco i pujant pel barranc de n'Insa es troba amb el mas del mateix nom. Des d'aquí, magnífiques vistes a la vall de la Pobla. Continua en direcció oest paral·lel a la pista que ve des de Bel. Passa per l'Ereta de Bel. Deixant a l'esquerra la pista que ve des de Bel, agafa l'antic camí que venint de la Pobla arriba al poble de Bel. Sortida de la vila per la carretera fins a trobar l'antic camí de Bel a Rossell, on s'ajunta amb el sender 2, baixa fins a trobar la llera del barranc de Requena i pel mas de la Mora, entra a Rossell.

SENDER 6 > RUTA DE LA PENYA DE BEL

Fins al mas de la Mora, mateix itinerari 1, 2, 3, 4 i 5. Al mas de la Mora puja pel barranc de Requena juntament amb els senders 2, 4 i 5, més endavant, deixa la llera del barranc, per un sender a la dreta, antic camí de Bel a Rossell, i coincideix amb un tram del 2 i 5. Creua diverses vegades la carretera de Bel a Rossell, més endavant, s'uneix amb el 2 que ve del mas de les Cardones, abans d'arribar a Bel enllaça amb el 4 que també ve del mas de les Cardones. Magnífica vista de la vila de Bel, a punt d'entrar-hi (visita recomanada), una pista surt a l'esquerra (no confondre amb la que passa pel cementiri, que forma part de l'itinerari 4). A pocs metres d'entrar a la pista, es desvia per un sender a l'esquerra, que per baix del molló de l'Assumpció ens porta fins la Pena de Bel, amb magnífiques vistes de la plana litoral i prelitoral, el tram superior del barranc de Cervol, nombrosos masos i les serres dels Ports de Beselit, de Fredes i Boixar. Moltes probabilitats d'observar el vol de voltors (Cyps fulvus) i cabres salvatges (Capra pyrenaica hispanica). El camí torna durant un tram pel mateix recorregut fins que se separa a la dreta i travessant una petita vall abançalada, s'uneix a l'itinerari 4, a l'altura del corral de les Planes.

RUTES A PEU PEL PARC NATURAL

- 1 Ruta Moleta del terme (15 km)
- 2 Ruta de les Coves (13 km)
- 3 Ruta Corral Esquetxe (11 km)
- 4 Ruta del mas de Macià (15 km)
- 5 Camí vell de la Pobla (22 km)
- 6 Ruta de la Pena de Bel (18 km)
- 7 Ruta de les Fonts (4,5 km)

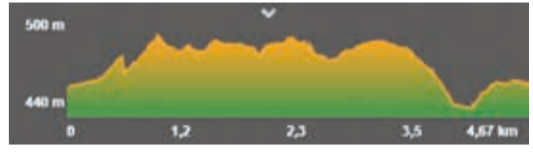
RUTES EN BICI PEL TERME

- 8 Ruta dels Molins (23 km)
- 9 Ruta de les Oliveres mil·lenàries (10 km)

Ruta dels Mirador (en cotxe o bici)

Taules panoràmiques de Sant Marc, Rossell, barranc de N'Arques i Bel

Informació i tracks de les rutes a: www.rossell.es/web/rutes

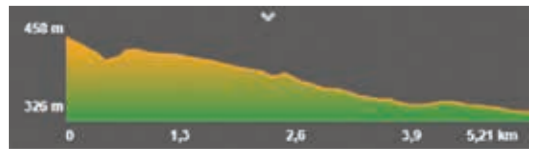
SENDER 7 > RUTA DE LES FONTS

Ruta circular de baixa dificultat, amb una distància de 4,5 km, per poder gaudir-la en família. La primera part és recorregut comú amb els senders 1, 3, 4, 5 i 6 fins al Mas de la Mora. Després segueix a l'esquerra en recorregut comú amb els senders 2, 4, 5, 6. Gira cap al sud seguint la llera del barranc de Requena, passant per l'antiga rajoleria Xalamera, fins arribar a la Font de Baix i finalment al casc urbà de Rossell.

SENDER 8 > RUTA DELS MOLINS

Ruta circular de 23 km que recorre la part sud-oriental del terme municipal de Rossell. Està pensada per fer-se amb bicicleta de muntanya. Transcorre per camins rurals, la majoria asfaltats. El recorregut comença a la zona de la Planeta de Rossell, passa prop de la zona d'oliveres mil·lenàries del Mas de Sabatero, continua pel camí dels Molins i posteriorment passa molt a prop del Molí Hospital, del Molí d'en Guiot i el pont Penjant i continua per la font del Draper per finalment arribar a les Cases del Riu i des d'aquí de nou a Rossell entrant pel cementeri.

SENDER 9 > RUTA DE LES OLIVERES MIL·LENÀRIES

Aquesta ruta comença a la zona de la Planeta de Rossell, es pot fer a peu i també amb un vehicle 4 X 4. Ens porta a la zona d'oliveres mil·lenàries de Mas de Sabatero, oliveres monumentals de més de 350 m de perímetre de tronc a 1,30 m de terra, situats a uns 5 km del nucli urbà de Rossell. L'olivera ha estat protagonista indiscutible de l'agricultura mediterrània durant segles i és també un element bàsic en el paisatge agrícola de Rossell.